

○(๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สสข ๖/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สสข ๑๑/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง { นายรมย์ศรี กะต๊ะ ผู้ร้อง

{ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล ผู้คัดค้าน

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อ อ้างว่าพรรคการเมืองของผู้ร้องไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรค

การเมืองประจำจังหวัดหรือสาขาพรรคการเมืองไม่มีคณะกรรมการสาขาเหลืออยู่ หรือตัวแทนพรรค

- ๒ -

การเมืองประจำจังหวัดกระบี่และข้อบังคับพรรคมิได้ให้ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดสตูลยังไม่สิ้นสุด
สถานภาพการดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับพรรคประชาชาติ ข้อ ๑๔ (๑๐) (๑๒) และ ข้อ ๓๐ (๔)
และนายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบการเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคประจำจังหวัดและการให้ตัวแทน
พรรคประจำจังหวัดสตูล เขตเลือกตั้งที่ ๑ รักษาการไปพลางก่อน การลงสมัครรับเลือกตั้งของ
ผู้ร้องขอด้วยกฎหมายแล้ว ขอให้ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎร
เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล
ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เพราะเหตุว่า ภายหลังปิดการรับสมัครเลือกตั้ง ผู้คัดค้านได้ดำเนินการ
ตรวจสอบข้อมูลของผู้ร้อง ปรากฏว่าพรรคประชาชาติที่ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งนั้น ไม่ดำเนินการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด
ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น
พรรคประชาชาติจึงไม่สามารถส่งผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
เลือกตั้งได้ ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๖๐ หัวหน้าพรรคประชาชาติประกาศแต่งตั้งตัวแทนพรรคประชาชาติประจำจังหวัดสตูล

- ๓ -

เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งครบวาระ ๔ ปี ในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖ ตามข้อ ๒๘ ของข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ว่ากรณีที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระแล้วให้อยู่รักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ ดังนั้น ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ประจำจังหวัดสตูล จึงไม่สามารถอยู่รักษาการต่อไปได้ทำให้จังหวัดสตูล ไม่มีตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ประจำจังหวัดสตูล แม้ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมติให้ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ที่ครบวาระทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ ในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ก็ไม่เป็นไปตามข้อบังคับ และแม้ข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓๐ จะระบุว่าความเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อตาย ลาออก ขาดจาก สมาชิกภาพ หรือถูกสั่งให้ออกจากการเป็นตัวแทนพรรค ก็เป็นคนละกรณีกับการรักษาการต่อไป ซึ่งข้อบังคับไม่ได้กำหนดให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการต่อไป และ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมใหญ่พรรคประชาธิปัตย์ได้มีการประชุมแก้ไขข้อบังคับ พรรคประชาธิปัตย์ ข้อ ๒๗ ซึ่งมีผลให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระแล้วสามารถ รักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ได้ แต่การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระแล้ว การแก้ไขข้อบังคับจึงไม่มีผลย้อนหลังให้ตัวแทนพรรค

- ๔ -

การเมืองประจำจังหวัดดังกล่าวรักษาการต่อไปได้เนื่องจากอยู่ภายใต้ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับเดิมก่อนมีการแก้ไข การเป็นตัวแทนประจำจังหวัดของพรรคการเมืองต้องเป็นไป

ตามข้อบังคับพรรคการเมือง มาตรา ๓๕ ประกอบมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แม้ผู้ร้องอ้างว่าหัวหน้าพรรคการเมืองได้ออกหนังสือ

รับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ โดยอ้างว่าได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ก็ตาม

แต่มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น เมื่อปรากฏว่ากระบวนการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ของพรรคประชาชนชาติที่ได้ดำเนินการภายหลังจากตัวแทนพรรคประชาชนชาติประจำจังหวัดครบวาระ

ไปแล้วตามข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวไม่ชอบ เป็นผลให้

หัวหน้าพรรคประชาชนชาติไม่สามารถออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาได้ และกรณีนี้

คณะกรรมการบริหารพรรคประชาชนชาติ มีมติให้ตัวแทนประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการไปก่อน

โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๔ (๑๒) นั้น ข้อบังคับดังกล่าว

- ๕ -

มิได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจและหน้าที่ในการลงมติให้ตัวแทนพรรคการเมือง

ประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการต่อไปได้แต่อย่างใด การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่ชอบ ที่ผู้คัดค้าน

ไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบจำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้

โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล ของพรรคประชาชาติ แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัคร

รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล คดีมีปัญหา

ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล หรือไม่ เห็นว่า คู่ความแถลงรับข้อเท็จจริงตามรายงาน

การประชุมใหญ่สามัญประจำปีพรรคประชาชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เอกสารท้ายคำคัดค้าน

หมายเลข ๘ ซึ่งจัดประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ว่า ในการประชุมดังกล่าวมีการแก้ไขข้อบังคับ

พรรคประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๗ วรรคสาม โดยให้นำความในข้อบังคับพรรคประชาชาติ ข้อ ๒๓

และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดโดยอนุโลม อันเป็นการทำให้ตัวแทน

- ๖ -

พรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการต่อไปได้ และพรรคประชาชนได้แจ้งให้นายทะเบียน
พรรคการเมืองทราบแล้ว ตามหนังสือแจ้งการครบวาระของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด
เอกสารท้ายคำคัดค้านหมายเลข ๙ แต่เมื่อข้อบังคับพรรคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ ก่อนที่จะมีการแก้ไข
ไม่ได้กำหนดให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้จะมี
การแก้ไขข้อบังคับพรรคภายหลัง แต่การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวก็ไม่มีผลทำให้ตัวแทนพรรคการเมือง
ประจำจังหวัดซึ่งครบวาระไปก่อนแล้วสามารถรักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า
คณะกรรมการบริหารพรรคยังไม่เคยมีมติให้เลิกตัวแทนพรรคประจำจังหวัดสตูลและเคยมีมติให้ตัวแทน
พรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลที่ครบวาระรักษาการต่อไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ จึงมีผล
ทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลยังไม่สิ้นสุดการดำรงตำแหน่งนั้น เห็นว่า
แม้พรรคประชาชนมีหนังสือแจ้งไปยังนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วและนายทะเบียนพรรคการเมือง
มีหนังสือตอบว่ารับทราบ ก็ไม่มีผลทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งครบวาระและ
พ้นการเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแล้วสามารถรักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้
เพราะขณะนั้นยังไม่มีข้อบังคับของพรรคกำหนดไว้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่าหัวหน้าพรรคประชาชน
ได้ออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

- ๗ -

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แล้ว แม้ปรากฏภายหลังว่าการสรรหาไม่ได้
ดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่เมื่อมาตรา ๕๖ วรรคสอง ระบุว่า ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้งเสียไปนั้น
ก็เป็นกรณีที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าถึงการไม่มี
สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๔๗ ด้วย จากเหตุผลดังกล่าว
ข้างต้น ถือได้ว่าพรรคประชาชนไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูล จึงไม่สามารถส่งผู้สมัคร
รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๗ ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ที่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสตูล ขอบด้วยกฎหมายแล้ว
จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายกำพล ชมาคุณากร

นายวีรภัทร ไพบูลย์วัฒนกิจ

นายวรวิทย์ ทวาทสิน

